

lehet elérni, hogy összes vállalataink minden fölük telhetőt megtegyenek népünk boldogulásáért, országunk gyors újjáépítéséért és felvirágoztatásáért.

★

A dolgozók fentebb bemutatott három kongresszusa népi demokráciánk feltűnő

kifejezései és biztosítékot nyújtanak minden állampolgárnak arra, hogy a megkezdett helyes úton országunk gyors és biztos rendeződés és népünk nyugodt és boldog fejlődés felé halad.

Szenes György

S Z E M L E

HARC INDONÉZIÁBAN

Röviddel Japán feltétel nélküli megadása után a dényugatázsiai szövetséges főparancsrok Lord Mountbatten, a Reuter ügynökség jelentése szerint, felhívást intéztek a japán csapatokhoz, hogy az indonéziai holland gyarmatokon ne adják át a hatalmat semmiféle indonéziai szervezetnek. »Holland Keletindia megszállása« írja a Reuter, »a délkeletázsiai szövetséges csapatok feladata, miután a hollandok szállítási nehézségeik miatt képtelenek csapatukat Hollandiából a Távolkeletre átdobni. »Az angol csapatok Mountbatten vezénylete miatt szeptemberben kezdték meg nagy sietséggel indonéziai partraszállásukat.

Időközben az indonézek, akik a háboru alatt partizán harcot folytattak a japánok ellen, átvették a hatalmat országukban és hatalmat gyakoroltak Jáva, Szumátra és Borneó nagy területei felett. Midőn a japán és angol csapatok ezt el akarták tőlük ragadni, az indonézek fegyveres ellenállást kezdtek. Az indonéziai későbbi eseményeket és az egyes nagyhatalmak szerepét ezzel kapcsolatban csakis ezen ország gazdasági fontosságának megvilágításában érthetjük meg.

Indonézia legnagyobb része Jáva, Borneó, Szumátra. Celebesz háboru előtt a Holland gyarmatbirodalomhoz tartozott. Ezek a szigetek a világ legsűrűbben lakott területeihez tartoznak, ahol két millió négyzetméter területen hetven millió lakos él, főleg malájok. A legnagyobb sziget Jáva, amelynek negyven millió lakosa van. Itt is, mint a többi szigeten a lakosok többnyire szegény parasztok kevés földdel vagy föld nélkül.

Majdnem az egész föld a holland kormány tulajdona, amely azt amerikai, holland, angol és japán trösztöknek adja bérbe. Így az amerikai gumi

trösztök: »U. S. Robert«, »Godyear«, Hawai—Szumátra Robert« óriási területekkel rendelkeznek Szumátrán, ahol gumi ültvényekkel foglalkoznak. Rockefeller olaj trösztje a Standar Oil szintén óriási területekkel rendelkezik Indonéziában. Az amszterdami Harcok Vereingén részvénytársaság, élén dr. Kollinnal, a volt holland miniszterelnökkel, Szumátrának majdnem fejt birtokolja.

Ezek a szigetek a világ leggazdagabb gyarmatai. Hollandia háboru előtt évenként hat milliárdnyi dinár hasznot húzott belőlük. A termékeny föld és a forró éghajlat lehetővé teszi a legkülömbözőbb tápl. és gyáripari növények termesztését. Háború előtt Indonézia adta a világ chinin természetének 98%-át, gumi természetének 87%-át, pálmaolaj természetének 44%-át, tea természetének 16%-át és cukortermelésének 3%-át. Indonézia ásványi kincsekben is igen gazdag, különösen cinben, vasban és aranyban. Háboru előtt Indonézia a világ cin természetének 20%-át adta. Az indonéziai termelés főbb ágai Hollandia, az Egyesült Államok és Anglia nagy bankárainak és gyáriparosainak kezében vannak. Az 1940-ből származó adatok szerint a 4.6 milliárd hollandi forintot kitevő idegen tőke befektetéséből 2.5 milliárd holland, 760 millió angol, 400 millió amerikai és százhetvenöt millió japán befektetés. A hazai tőkének igen kis szerepe van Indonézia gazdasági életében.

Egyelőre nem ismeretes ki a vezetője az indonéz katonai és politikai ellenállásnak. Angol és amerikai újságok azt jelentették, hogy a mozgalmat bizonyos dr. Szukarno vezeti, aki több ízben kérte az amerikai kormány segítségét. Az amerikai külügyminiszter Burns október 25-én a következőket jelentette ki: »A brit és holland csapatok politikai célok érdekében olyan

amerikai fegyvereket használnak, melyeknek birtokába a kölcsön és bérlet törvény alapján jutottak és az Egyesült Államok ezt ellenzik». Amint a Reuter írja Berns ehhez még hozzátette, hogy kérte az angol és holland kormányokat, hogy vegyék le Indonéziában használt fegyvereikről az amerikai gyári jeleket. Az angol miniszterelnök Attlee kijelentette a parlamentben, hogy Nagy Británia azért küld megerősítéseket Indonéziába, hogy megtarthassa Hollandiának adott szavát. Az angol és amerikai újságok jelentik, hogy dr. Szukarno az angol és holland parancsnokokkal való tárgyalásai után felhívta az Indonézeket, hogy hagyják abba a harcot és dr. Szukarno kénytelen volt elítélni a tovább harcoló »szélsőségeket«. Az egyezséget követő napon a Reuter jelentése szerint az indonézek megölték dr. Szukarnót.

A szurabajai rádió állomás Reuter jelentése szerint november 4-én felhívta az indonézeket, hogy ne vegyék figyelembe dr. Szukarno megadási felhívását és utasította az indonézeket, hogy folytassák harcukat minden eszközzel és minden erejükkel az Indonéz köztársaság szabadságáért. Az indonéz szabadság mozgalom rokonszenvet váltott ki Délkelet Ázsia lakossága és a többi gyarmati népek körében.

Djavarlat Neru hindu népevezér üdvözölte az indonéz szabadságharcot és kérte a világ közvéleményét, hogy nyújtson segítséget India, Indonézia és a többi gyarmati országok szabadságának kivívásához. **(»Trideset dana«)**

A MAGYAR IMPERIALISTA KLIK

A magyar igazságügyminisztérium hivatalos lapjában okiratokat közöl Horthy és Hitler közötti levelezésről. Azon tényeken kívül, amelyeket a közvélemény a Bárdossy-féle perből már ismer, kiegészítő képet ad a fasiszta diplomácia módszereiről és arról a szoros kapcsolatról, amely a magyar imperialista klikket Hitlerhez fűzte.

1941 március 27-én Hitler a berlini magyar követ, Sztójay által üzenetet küldött Horthynak, amelyben kijelentette, hogy elismeri Magyarországnak Jugoszláviával szemben fennálló követeléseit. Sztójay titkos táviratot menesztett Horthyhoz, melyben elmondta, hogy Hitler tudja, hogy Magyarország nincs megelégedve az eddigi revízióval, hogy Jugoszlá-

viával szemben követelései vannak. Hitler üzeni Horthynak, hogy a magyar revíziós követeléseket teljes egészében elismeri, pl. Bácskát és Bánátot, tudja, hogy a kormányzó Fiumét szeretné és hogy Magyarországnak szüksége van szabad kikötőre. Bár Fiume egyelőre olasz birtok, Hitler mégis odaigéri Horthynak. Hitler üzenetére Horthy másnap válaszolt. Válaszában kifejtette, hogy a területi követelések kielégítésre várnak és hogy a kormánya sohasem titkolta, hogy területi követelései vannak Jugoszláviával szemben, még akkor sem, amikor Jugoszláviával az örök barátsági szerződést aláírta.

Az igazságügyminisztérium közlése szerint a külügyminisztérium adatai alapján pontosan megállapítható, hogy a magyarok Jugoszlávia ellen folytatott háborújukat már 1941 március 28-án elhatározták. Ebben az időben az összes magyar felelős személyek között Werth Henrik volt a legradikálisabb, aki a következőket mondotta: »A háború csak az ellenség teljes vereségével végződhetik. Tehát a magyar hadseregnek végig kell vívnia a háborút a jugoszláv hadsereg teljes megsemmisítéséig. Jugoszlávia elleni háborúnk nem szűnik meg avval, hogyha mi a Dunavonalat elfoglaltuk.«

Epen ilyen jellegzetes volt Magyarország hadbalépése a Szovjetunió ellen. Hitler ezt a tervet még 1941 tavaszán említette Sztójaynak. Sztójay ugyanez év június 8-án jelentette Horthynak, hogy az összeütközés elkerülhetetlen és hogy Magyarországnak ajánlatot kell tennie a szovjetellenes katonai együttműködés tekintetében. Midőn június 22-én a német a következőket mondotta: »Ami pedig Magyarország magatartását illeti, meg vagyok győződve, hogy miután öntudatos és hazafias, helyeselnj fogja elhatározásomat.«

Megköszönte a kormányzónak, hogy megerősítette a magyar határokat, mert evvel meghiúsítja az esetleges szovjet elmentáadásokat és jelentős szovjeteroket bír majd lekötni.

Erre Horthy június 28-án válaszolt, azon a napon, amikor a magyar hadsereg átlépte a szovjethatárt. Levelében megköszönte Hitler levelét és kifejezte meggyőződését, hogy Hitler elhatározása az egyedüli lépés azon az úton, amellyel majd megmenti az európai kultúrát és civilizációt. »Tudjuk, hogy ez a háború csakis Németország és szövetségesei győzelmével végződhetik« fejezte be Horthy válaszáat. **»Borba«**